

van Zaterdag 25 Mei 1901, n°. 120.

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 943.

Coöperatieve stoomzuivelfabriek „de Hem”, te Nijezijl onder Oosthem, gemeente Wijmbritseradeel.

Op heden, Zaterdag 11 Mei 1901, compareerden voor mij, Willem Wierda, notaris ter standplaats de gemeente IJlst, arrondissement Leeuwarden, in tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen:

1. de heeren Hessel Wesselius, Klaas Gosses Damstra, Rein-der Steenhuizen, Douwe Oenes Hokwerda, Jentje Bakker, Jan van Berkum, Watte Abma en Petrus Strikwerda, veehouders, allen wonende te of onder behoor van Oosthem;

2. de heer Klaas Rollema, veehouder, wonende onder Folsgare;

3. de heeren Pieter Lammerts Hilarides, Klaas Sietzes Breeuwsma en Sietse Klazes Breeuwsma, veehouders, wonende te Abbega;

4. de heer Gosse Wesselius, veehouder, wonende aan de Abbegasterrijge onder Abbega;

5. de heer Gosse Murks de Groot, veehouder onder Abbega;

6. de heer Petrus Jentjes Greidanus, veehouder, wonende aldaar;

7. de heer Johan Bouma, veehouder op Draaisterhuizen onder Heeg;

8. de heer Hilbrand Lammerts Hilarides, veehouder aldaar, als uitdrukkelijk mondeling lasthebber van zijnen vader, den heer Lammert Hilaridus, veehouder, wonende aldaar;

9. de heeren Taede Huiteema en Freerk Boschma, veehouders wonende onder IJlst;

10. de heer Sietze Boschma, veehouder, wonende onder IJsbrechtum.

De comparanten, mij notaris bekend, verklaarden bij deze op te richten de in hunne vergadering van 27 April laatstleden overeengekomen coöperatieve zuivelvereeniging, en daarvoor in die vergadering te hebben vastgesteld de volgende statuten:

Naam, zetel, doel en duur.

Art. 1. De vereeniging is coöperatief en draagt den naam van: Coöperatieve stoomzuivelfabriek „de Hem”, en heeft haren zetel te Nijezijl onder Oosthem, gemeente Wijmbritseradeel.

Art. 2. De vereeniging heeft ten doel het oprichten en drijven van eene coöperatieve stoomzuivelfabriek, waarin de melk, afkomstig van de gezonde koeien der leden, voor gemeenschappelijke rekening wordt verwerkt tot boter en kaas, en den verkoop dezer producten.

Indien daarvan de wenschelijkheid blijkt kan voor rekening der vereeniging voor bovengemeld doel melk van derden worden aangekocht.

Er zal des Zondags zoo weinig mogelijk aan de fabriek worden gewerkt en dezelve dien dag, zoo mogelijk van des morgens 8 uur tot namiddags 4 uur, stilstaan.

Art. 3. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van den termijn, aangegaan voor den tijd van 30 aaneenvolgende jaren, welke gerekend worden een aanvang te nemen op 12 Mei 1901.

Lidmaatschap.

Art. 4. Leden der vereeniging kunnen alleen zijn veehouders en veehoudsters in het volle genot der burgerlijke rechten, wonende in de gemeenten Wijmbritseradeel en IJlst.

Het domicilie der vereeniging en van al hare leden is ten kantore der vereeniging.

De oprichters worden zoo spoedig mogelijk, nadat de vereeniging als rechtspersoon is opgetreden, in het register der vereeniging, overeenkomstig het voorschrift der wet, ingeschreven, geven daarbij het aantal hunner melkkoeien op en storten vóór of bij hunne eerste melkleverantie als inleg in de kas der vereeniging f 5 voor elk dier koeien.

Wie na de oprichting tot de vereeniging wenscht toe te treden dient daartoe aan het bestuur een schriftelijk verzoek in, met opgave van het door hem of haar gehouden aantal melkkoeien. Het bestuur beslist op dit verzoek binnen 14 dagen. Wordt het toegestaan, dan heeft de inschrijving plaats overeenkomstig de wet op den door het bestuur vastgestelden datum.

Het verzoek gedaan vóór 1 Juni eerstkomende om als lid te worden toegelaten, wordt toegestaan.

Art. 5. De na de oprichting toegetreden leden zijn verplicht:

a. om al die persoonlijke verbintenissen mede op zich te nemen als waartoe de bestaande leden zich ten opzichte der vereeniging hebben verbonden;

b. om als inleg in de kas der vereeniging te storten f 7,50 voor elke door hem of haar overeenkomstig het vorig artikel opgegeven koe.

Wie echter vóór 1 Juni aanstaande als lid der vereeniging is toegetreden, zal in de kas der vereeniging niet meer behoeven te storten dan de oorspronkelijke oprichters, dus f 5 per opgegeven koe;

c. om in het reservefonds te storten eene door de algemeene vergadering vast te stellen entree.

Degenen der tegenwoordige oprichters en zij die vóór 1 Juni aanstaande als lid toetreden, welke zich door overeenkomsten tot het leveren van melk aan derden hebben verbonden, zijn van de verplichting, in art. 11 voorgeschreven, vrijgesteld tot 12 Mei 1902.

Art. 6. In de eerste week der maand Mei van elk jaar is ieder lid verplicht aan het bestuur op te geven hoeveel melkkoeien hij in het jaar, aanvangende met den 12den dier maand, voornemens is te houden.

Bij verschil met het vorig jaar wordt de inleg terstond bij de opgave evenredig daarmede aangevuld of teruggegeven.

Art. 7. Het lidmaatschap is persoonlijk en, behoudens overlijden, verbindend voor een geheel boekjaar.

Echter hebben de rechtverkrijgenden van een overleden lid het recht diens lidmaatschap tot het einde van het boekjaar voort te zetten, mits zich hieromtrent binnen 14 dagen na het sterfgeval schriftelijk aan het bestuur verklarende.

De weduwe van een overleden lid heeft het recht haren man in het lidmaatschap op te volgen, mits zij haren wensch daartoe binnen 2 maanden na het overlijden van den man schriftelijk aan het bestuur te kennen geeft. Het lidmaatschap wordt dan op haren naam ingeschreven.

Art. 8. De uittreding uit de vereeniging geschiedt òf vrijwillig door opzegging òf gedwongen door ontzetting uit het lidmaatschap.

In het eerste geval geeft het betrokken lid van zijn voornemen tot uittreding schriftelijk kennis aan het bestuur, minstens 2 maanden vóór het einde van het boekjaar, met opgave van de redenen, en wordt verder evenals bij ontzetting gehandeld overeenkomstig het voorschrift der wet.

Ontzetting van het lidmaatschap heeft plaats op een met redenen omkleed voorstel van het bestuur of van ten minste een-vijfde der leden door de algemeene ledenvergadering. Het voorstel moet op de oproepingsbriefjes der vergadering vermeld zijn; voor de aanneming er van worden minstens twee-derde van de daarover uitgebrachte stemmen vereischt.

Art. 9. De rechtverkrijgenden van een overleden lid dat niet door diens weduwe in het lidmaatschap wordt opgevolgd, zoomede de leden die om geldige redenen uit de vereeniging zijn getreden, ontvangen na afloop der eerstvolgende in de maand Juli te houden algemeene vergadering terug:

a. hun inleg per koe;

b. twee derde gedeelte van het bedrag dat zij door hunne melkleverantie tot aflossing der bij art. 12 bedoelde geldleening hebben bijgedragen volgens de boeken der vereeniging; en zulks onder aftrek van de eventueel verbeurde boeten en van hun aandeel of van eene deswege door de vergadering van leden begroote som in het geleden verlies over het boekjaar, in den loop of bij het einde waarvan de uittreding heeft plaats gehad.

Zij die volgens de beslissing der leden zonder geldige redenen uit de vereeniging treden en zij die van hun lidmaatschap zijn ontzet, verliezen terstond alle hoe ook genaamde vorderingen en rechten op de vereeniging en blijven niettemin aansprakelijk voor alle verbintenissen, boeten, schulden en schaden. Hun inleg per koe, de entréegelden en hetgeen zij tot aflossing der in art. 12 bedoelde geldleening hebben bijgedragen, verbeuren zij ten bate der vereeniging. Deze verbeurde rechten, vorderingen en boeten komen ten voordeele van het reservefonds.

Art. 10. De leden zijn, met inachtneming van het bij art. 12 bepaalde, voor de verbintenissen der vereeniging aansprakelijk naar den maatstaf, bepaald bij art. 32.

Art. 11. Ieder lid is verplicht al de melk van zijne gezonde koeien aan de fabriek der vereeniging te leveren, uitgezonderd alleen de hoeveelheid die hij voor dagelijksch gebruik ten behoeve van zijn eigen gezin noodig heeft, en die, om welke reden dan ook, ongeschikt is voor verwerking.

Het bestuur kan in buitengewone gevallen aan de leden toestaan kleine hoeveelheden melk voor huiselijk gebruik aan derden af te staan.

De leden kunnen voor eigen aangefokte kalveren de daarvoor benoodigde melk behouden.

Geldmiddelen.

Art. 12. Het kapitaal, benoodigd voor den aankoop van het vereischte terrein, de stichting van fabrieks- en verdere gebouwen met machines en toebehooren, in orde brengen en afscheiden van terrein enz., zal, zooveel mogelijk in één post van eenen derde of van derden worden betrokken door geldleening met of zonder hypotheek en met of zonder solidaire verbintenis der leden.

Wanneer een of meer leden gelden disponibel hebben en deze aan de vereeniging mochten willen leenen, zal ook daarvan gebruik kunnen worden gemaakt, en deze som of sommen in mindering strekken van de geldleening met derden aan te gaan.

Van de leeningen zullen obligatiën op naam worden opgemaakt, zoodra het bestuur machtiging tot de leening van de algemeene vergadering heeft verkregen.

Het bestuur doet bij de aanvraag om machtiging mededeeling van de bedingen en voorwaarden waarop de leeningen zullen worden aangegaan.

Art. 13. Het bedrijfskapitaal wordt gevormd door de in de artt. 4 en 5 bedoelde gezamenlijke inleggeden der leden.

Blijkt dat bedrag onvoldoende, dan wordt het verder benoodigde door geldleening gevonden.

Art. 14. In de rekening van elk boekjaar worden als vaste posten van uitgaaf aangebracht:

- a. eene som van ten minste f 1000 tot delging van schuld;
- b. eene som van f 100 wegens elk 100tal koeien of g-deelte daarvan, waarvan de melk gedurende het boekjaar aan de fabriek is geleverd, doch minstens een bedrag van f 500, en zulks tot vorming van een reservefonds.

Bovendien worden voortdurend ten voordeele van gemeld fonds gebracht: de entréegelden van toetredende leden, de door uit-treding of ontzetting uit het lidmaatschap verbeurde rechten en vorderingen, de beloopte boeten en dergelijke, zoomede de door belegging van het fonds verkregen renten.

Met de vorming van het reservefonds wordt voortgegaan totdat het de som van f 5000 heeft bereikt.

Uit dit fonds worden gekweten de vergoeding bij art. 9, sub b, bedoeld en de kosten van buitengewoon onderhoud en vernieuwing der eigendommen van de vereeniging.

Wanneer en zolang het reservefonds ten minste f 5000 groot is, kunnen de intresten er van worden aangewend tot delging van schuld.

Heeft het reservefonds eene hoogte van f 5000 bereikt en is

het daarna door uitgaven verminderd, dan wordt onmiddellijk weder tot de vereischte aanvulling volgens dit artikel overgegaan.

Bestuur, beheer en toezicht.

Art. 15. Onder toezicht en met gedeeltelijke medewerking van 3 commissarissen bestaat het bestuur der vereeniging uit 5 personen door de leden uit hun midden gekozen.

Bloedverwantschap of zwagerschap tot den tweeden graad ingesloten, mag niet bestaan tusschen den te benoemen directeur der fabriek en de bestuursleden en de commissarissen noch tusschen deze onderling.

Art. 16. Het toezicht op de fabriek en den goeden gang van zaken en het beheer daarvan in zijn geheel omvang wordt opgedragen aan 3 commissarissen, door de leden uit hun midden gekozen. Het tweede lid van art. 15 is ten deze van toepassing.

Art. 17. Jaarlijks, op 12 Mei, voor het eerst in 1902, treden 1 bestuurslid en 1 commissaris af volgens daarvan op te maken rooster.

De aftredende is terstond herkiesbaar.

Wanneer tusschentijds een bestuurslid of commissaris overlijdt, bedankt of aftreedt, wordt zoo mogelijk binnen 14 dagen in de vacature voorzien.

De nieuwbenoemde treedt af op het tijdstip waarop degene, wiens plaats hij vervult, had moeten aftreden.

Art. 18. Het bestuur vertegenwoordigt de vereeniging in en buiten rechten en is bevoegd tot alle gewone handelingen, volgens art. 2 tot het doel en den werkring der vereeniging behoorende en bij deze akte of het huishoudelijk reglement niet der algemeene ledenvergadering of aan de commissarissen geheel of ten deele voorbehouden.

Voor het opnemen van gelden, het aankopen, vervreemden of bezwaren van onroerende goederen wordt een voorafgaand besluit der leden gevorderd.

Voorts is het bestuur de machtiging der leden noodig voor het doen uitvoeren van nieuwe werken of van werken van buitengewonen omvang van onderhoud, het aangaan van dadingen en het voeren van en berusten in rechtsgedingen.

Behalve in zaken van gewoon onderhoud en beheer wordt om de vereeniging aan derden te verbinden de handteekening van alle bestuurders gevorderd.

Art. 19. Het bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter en een ondervoorzitter.

De voorzitter is tevens voorzitter van de gecombineerde vergaderingen van bestuur en commissarissen en van de algemeene ledenvergaderingen.

Hij heeft in de vergaderingen van het bestuur en van het bestuur en commissarissen, wanneer de stemmen staken eene beslissende stem.

Bij ontstentenis vervangt hem de ondervoorzitter.

Art. 20. Het bestuur wordt bijgestaan door eenen directeur, te benoemen door de leden uit eene voordracht van 3 personen, opgemaakt door het bestuur en commissarissen.

Hij is het bestuur, de commissarissen en de leden in alles, wat de fabriek en haar werkring betreft behulpzaam; hij voert het dagelijksch beheer en is met de boekhouding belast en is tevens secretaris van het bestuur.

Zijne instructie houdende zijne verplichtingen wordt door de leden vastgesteld.

Wanneer de werkzaamheden van den directeur te omvangrijk blijken, kan een secretaris-boekhouder worden benoemd.

De directeur stelt, tot een door de leden te bepalen bedrag, persoonlijke of zakelijke zekerheid tot genoegen van bestuur en commissarissen.

Het verder personeel wordt door het bestuur in overleg met den directeur benoemd.

Het traktement van den directeur wordt door de leden der vereeniging, de overige loonen door het bestuur vastgesteld.

Art. 21. Het bestuur en de commissarissen vergaderen zoo dikwijls dat noodig blijkt, doch gezamenlijk minstens éénmaal in de maand, aan het kantoor der vereeniging; zij nemen alsdan de boeken en kas van den directeur op.

Art. 28. De bestuursleden en commissarissen genieten eene nader door de leden te bepalen schadeloosstelling.

Rekening en verantwoording.

Art. 23. Het boekjaar loopt van 12 Mei tot 12 Mei van het volgend jaar.

Op 12 Mei van elk jaar, des middags te 12 uren, worden de boeken der vereeniging afgesloten, waarna het bestuur vóór 1 Juli daaropvolgende de balans en winst-en-verliesrekening, met inachtneming van art. 14, opmaakt en ondertee kent en ten minste 8 dagen vóór de vergadering in art. 25 bedoeld, ten kantore der vereeniging ter inzage van de leden nederlegt.

De goedkeuring hiervan door de leden strekt het bestuur tot volkomen kwijting en ontheffing.

Art. 24. Hetgeen na aftrek van alle uitgaven, kosten, bezoldigingen, afschrijvingen en bijdrage voor het reservefonds, voor de leden als saldo over het afgelopen jaar overblijft, zal onder de leden worden verdeeld in verhouding tot de hoeveelheid melk of het vetgehalte of gewicht der melk, door ieder hunner over het geheele boekjaar aan de fabriek geleverd.

Bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald of bij de berekening van de waarde der melk en hoeveelheid daarvan het gewicht of het vetgehalte als maatstaf zal worden genomen.

Algemeene vergadering, stemrecht.

Art. 25. Jaarlijks, in de eerste week van Mei en in de eerste helft der maand Juli, voor het eerst in 1902, worden gewone algemeene vergaderingen van leden gehouden. In de eerstgenoemde vergadering wordt voorzien in de vacatures van bestuur en commissarissen, en in de tweede worden de balans en rekening en verantwoording in art. 23 bedoeld, ter tafel gebracht en aan de goedkeuring der leden onderworpen.

Art. 26. Alle algemeene vergaderingen van leden worden gehouden te Nijezijl, onder Oosthem.

Buitengewone algemeene vergaderingen van leden worden door het bestuur bijeengeroepen, zoo dikwijls het dit noodig oordeelt of wanneer ten minste een-vijfde der leden zulks verzoekt.

Art. 27. Alle vergaderingen van leden worden uitgeschreven bij briefjes, waarop zooveel mogelijk de te behandelen punten vermeld zijn en welke ten minste 3 dagen vooraf aan de leden worden toegezonden.

Art. 28. Van het verhandelde in elke vergadering, zoo van de leden als van het bestuur en commissarissen, worden door den secretaris notulen gehouden.

Deze worden op de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen en na goedkeuring ten blijke hiervan door den voorzitter onderteevend.

Art. 29. De leden stemmen in de vergaderingen naar deze verhouding, dat elk 10tal of gedeeltelijk 10tal koeien recht geeft op eene stem, met dien verstande, dat één persoon niet meer dan 5 stemmen kan uitbrengen.

Dezelfde persoon mag slechts als lasthebber van één medelid optreden.

Hij moet voorzien zijn van eene schriftelijke volmacht ten genoegen van het bestuur.

Art. 30. Over personen wordt bij ongeteekende briefjes, over zaken mondeling gestemd. Besluiten over zaken worden genomen bij meerderheid van uitgebrachte stemmen, behalve in het geval, vermeld bij art. 31.

Bij staking van stemmen wordt het in stemming gebrachte geacht te zijn verworpen.

Stemmingen over personen geschieden met volstreckte meerderheid van uitgebrachte stemmen.

Is deze meerderheid bij 1ste stemming niet verkregen, dan heeft er eene 2de vrije stemming plaats.

Wanneer ook deze geen volstreckte meerderheid oplevert, wordt er herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich vereenigde of, hebben meerdere personen evenveel stemmen verkregen, tusschen hen allen, en is hij die de meeste stemmen erlangt de benoemde.

Staken de stemmen in zoodanig geval, dan beslist het lot.

Blanco briefjes en van onwaarde verklaarde stemmen worden niet medegeteld.

Slotbepalingen.

Art. 31. Geen voorstel tot wijziging der bij deze vastgestelde statuten wordt in overweging genomen dan in eene bijzondere, daartoe bijeengeroepen algemeene ledenvergadering, waarin ten minste twee derde gedeelte der leden tegenwoordig of vertegenwoordigd is.

Tot aanneming van het voorstel worden ten minste drie vierde gedeelten der uitgebrachte stemmen vereischt.

Indien de beslissing moet worden uitgesteld op grond van een onvoldoend aantal tegenwoordige of vertegenwoordigde leden, kan zij in de onmiddellijk daarna opnieuw volgens art. 27 bijeengeroepen vergadering in ieder geval plaats hebben.

Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan, als minstens twee derde deel der leden daartoe besluit.

Het laatste lid van art. 2 mag nimmer worden gewijzigd.

Art. 32. Bij ontbinding der vereeniging geschiedt de vereeffening door het bestuur, dat daartoe gerechtigd en verplicht is. De verdeeling der baten geschiedt tusschen hen die bij de ontbinding lid zijn, naar verhouding van de door ieder hunner sinds zijne toetreding gemiddeld per boekjaar geleverde melk.

Is er een tekort, dan zijn zij of hunne erfgenamen, die door overlijden of bedanken in het jaar aan de ontbinding voorafgaande uit de vereeniging zijn getreden, verplicht het tekort te dekken door teruggave van hetgeen aan hen of hunne erfgenamen na de uittreding, krachtens art. 9, sub *b*, is uitgekeerd, en wel naar verhouding van hetgeen door hen is ontvangen.

Is er daarna nog een tekort, dan moet dit worden gedekt door hen die bij de ontbinding lid waren en hen die in het jaar daaraan voorafgaande, om welke reden ook, als lid zijn uitgetreden of uit het lidmaatschap zijn ontzet, naar verhouding van het door ieder hunner sedert zijne toetreding gemiddeld per boekjaar geleverde melk.

Art. 33. Alle geschillen over den inhoud, de beteekenis, de toepassing dezer statuten, van het huishoudelijk reglement en der instructiën en besluiten worden beslist door het bestuur, behoudens hooger beroep op de algemeene ledenvergadering, die alsdan in hoogste ressort beslist.

Art. 34. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, worden de bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld, de strafbepalingen op het niet nakomen van de verplichtingen van leden vastgesteld en het melkvervoer geregeld.

Als beginsel geldt, dat het melkvervoer coöperatief geschiedt, doch uitzonderingen worden bepaald voor de onmiddellijk bij de fabriek wonenden.

Comparanten verklaarden verder als bestuursleden te hebben gekozen de leden Klaas Rollema, Hessel Wesselius, Klaas Damstra, Douwe Hokwerda en Pieter Hilarides.

Aldus gedaan en verleden op Nijezijl, onder Oosthem, op datum voormeld, in tegenwoordigheid van de heeren Siemen Sinnema, directeur eener **boterfabriek**, wonende te Witmarsum, en Auke Wiltjes Bootsma, veehouder, wonende te IJlst, als getuigen, die deze minute met de comparanten en met mij notaris, onmiddellijk na voorlezing, hebben geteekend.

(Geteekend :) Hessel Wesselius, K. G. Damstra, R. F. Steenhuisen, D. Hokwerda, J. Bakker, J. van Berkum, W. Abma, P. Strikwerda, K. Rollema, P. L. Hilarides, K. Breeuwsma, S. K. Breeuwsma, G. P. Wesselius, G. M. de Groot, P. J. Greydanus, J. T. Bouma, H. Hilarides p./o. L. Hilarides, T. Tj. Huitema, F. S. Boschma, S. Boschma; S. Sinnema, A. W. Bootsma, W. Wierda.

Geregistreerd te Sneek 13 Mei 1901, deel 74, folio 147 verso, vak 6.